

NOBELPRISET

The Nobel Prize

Nobelveckan 2016

DETALJERAD INFORMATION FÖR MEDIA DEN 5 DECEMBER 2016

© NOBELSTIFTELSEN 2016. NOBELPRISET®, NOBEL PRIZE®, NOBELPRIZE.ORG®, NOBEL MEDIA®, NOBELMUSEET®, NOBEL PRIZE CONCERT® OCH NOBELMEDALJEN ÄR NOBELSTIFTELSENS REGISTRERADE VARUMÄRKEN.

Innehåll

ÅRETS NOBELPRISTAGARE.....	3
NOBELVECKAN 2016	
Presskonferenser	5
Nobelföreläsningar	5
Nobel Prize Concert	6
Nobel Week Dialogue.....	7
NOBELPRISUTDELNINGEN I STOCKHOLM	
Presentationstalen	8
Musikaliska inslag	8
Årets blomsterdekorationer.....	9
NOBELBANKETTEN.....	10
Divertissement	11
Årets blomsterdekorationer.....	12
Tacktal	12
Kvällen avslutas	13
Nobeldiplom och medaljer	13
Tidigare Nobelpristagare.....	13
Övriga gäster	13
NOBELVECKAN AVSLUTAS.....	14
SÄNDNINGAR OCH DIGITALA KANALER	
Nobelprisets digitala kanaler.....	15
Nobelprize.org	15
Sändningar i SVT	16
Internationell distribution av TV-sändningar	16
PUBLIKA VERKSAMHETER	
Nobelmuseet.....	17
Nobel Center	18
NYTT EVENEMANG I OSLO	
Nobel Peace Prize Forum Oslo	19
HISTORISK BAKGRUND	20
PRELIMINÄRT TIDSSCHEMA FÖR NOBELPRISUTDELNINGEN 2016	22
PODIEPLACERING VID NOBELPRISUTDELNINGEN 2016	23
PRELIMINÄRT TIDSSCHEMA FÖR NOBELBANKETTEN 2016.....	25
BORDSPLAN NOBELBANKETTEN 2016	26
KONTAKTINFORMATION FÖR MEDIER.....	27

Årets Nobelpristagare

ÅRETS NOBELPRISTAGARE är 11 till antalet, inklusive Juan Manuel Santos som har tilldelats Nobels fredspris. Sedan 1901 har Nobelpriset delats ut 579 gånger till 911 pristagare. Eftersom vissa har tilldelats priset två gånger är det totalt 881 individer och 23 organisationer som har mottagit ett Nobelpris eller Sveriges Riksbanks pris i ekonomisk vetenskap till Alfred Nobels minne.

Samtliga pristagare som belönas i Stockholm på Nobeldagen den 10 december 2016 presenteras nedan. Pristagarna med respektive får bjuda ett officiellt sällskap om 14 personer till Nobelveckan i Stockholm.

Litteraturpristagaren Bob Dylan kommer inte att delta i Nobelveckan.

NOBELPRISET I FYSIK

NOBELPRISET I FYSIK 2016 har tilldelats David J. Thouless, F. Duncan M. Haldane och J. Michael Kosterlitz *”för teoretiska upptäckter av topologiska fasövergångar och topologiska materiefaser”*.

PROFESSOR DAVID J. THOULESS är amerikansk och brittisk medborgare, född 1934 i Storbritannien. Han är knuten till University of Washington i USA. Han kommer till Stockholm i sällskap av sin familj som inkluderar hustrun Margaret Thouless, tre barn och barnbarn.

PROFESSOR F. DUNCAN M. HALDANE är brittisk medborgare, född 1951 i Storbritannien och verksam vid Princeton University i USA. Han kommer till Stockholm i sällskap av hustrun Odile Belmont, en son, en dotter och en rad kollegor.

PROFESSOR J. MICHAEL KOSTERLITZ är amerikansk och brittisk medborgare, född 1943 i Storbritannien. Han är verksam vid Brown University i USA. Han kommer till Stockholm i sällskap av sin hustru Berit Kosterlitz, som är svensk, samt sina tre barn, andra familjemedlemmar, kollegor och vänner.

NOBELPRISET I KEMI

NOBELPRISET I KEMI 2016 har tilldelats Jean-Pierre Sauvage, Sir J. Fraser Stoddart och Bernard L. Feringa *”för design och syntes av molekylära maskiner”*.

PROFESSOR JEAN-PIERRE SAUVAGE är fransk medborgare, född 1944 i Frankrike, verksam vid l'Université de Strasbourg i Frankrike. I hans sällskap under Nobelveckan ingår bland annat hans hustru Simone Carmen Boni, en son samt en rad kollegor. I hans sällskap återfinns även Jean-Marie Lehn, Nobelpristagare i kemi 1987.

PROFESSOR J. FRASER STODDART är amerikansk och brittisk medborgare, född 1942 i Storbritannien och verksam vid Northwestern University i USA. Han kommer till Stockholm i sällskap av sina två döttrar med familjer, fyra barnbarn, samt kollegor.

PROFESSOR BERNARD L. FERINGA har nederländskt medborgarskap, född 1951 i Nederländerna, verksam vid University of Groningen i Nederländerna. Han kommer till Stockholm i sällskap av sin fru Elisabeth Bootsma, tre döttrar, andra familjemedlemmar och kollegor.

NOBELPRISET I FYSIOLOGI ELLER MEDICIN

NOBELPRISET I FYSIOLOGI ELLER MEDICIN år 2016 har tilldelats Yoshinori Ohsumi ”för hans upptäckter av mekanismer för autofagi”.

HONORARY PROFESSOR YOSHINORI OHSUMI är japansk medborgare, född 1945 i Japan och verksam vid Tokyo Institute of Technology i Japan. Han kommer till Stockholm i sällskap av maken Mariko Ohsumi samt två söner, andra familjemedlemmar och en rad kollegor.

NOBELPRISET I LITTERATUR

NOBELPRISET I LITTERATUR år 2016 tilldelas Bob Dylan ”som skapat nya poetiska uttryck inom den stora amerikanska sångtraditionen”.

BOB DYLAN kommer inte att delta i Nobelveckan.

EKONOMIPRISET

SVERIGES RIKSBANKS PRIS I EKONOMISK VETENSKAP TILL ALFRED NOBELS MINNE 2016 har tilldelats Oliver Hart och Bengt Holmström ”för deras bidrag till kontraktsteorin”.

PROFESSOR OLIVER HART är amerikansk och brittisk medborgare, född 1948 i Storbritannien och verksam vid Harvard University i USA. Hans sällskap i Stockholm innefattar hans fru Rita Goldberg samt två söner med familjer inklusive barnbarn och en rad kollegor och vänner.

PROFESSOR BENGT HOLMSTRÖM är finsk medborgare och född 1949 i Finland och verksam vid Massachusetts Institute of Technology i USA. I hans sällskap återfinns hustrun Anneli Holmström, en son samt vänner och kollegor.

Nobelveckan 2016

NOBELVECKAN 2016 inleds med ett besök på Nobelmuseet på Stortorget i Gamla Stan den 6 december. Här hälsas årets pristagare med familjer välkomna till en händelserik vecka i Stockholm och här får de också för första gången träffa varandra. I museet får de ta del av utställningen *Experiment – Idéer, redskap och Nobelpris*. Besöket på Nobelmuseet avslutas med att pristagarna, enligt tradition, signerar stolar i Bistro Nobel och överlämnar ett föremål till Nobelmuseets samling. Honorary Professor Yoshinori Ohsumi kommer inte att medverka på denna programpunkt.

PRESSKONFERENSER

- 7 dec 09.30 Presskonferens för fysik- och kemipristagarna samt ekonomipristagaren på Kungl. Vetenskapsakademien.
- 7 dec 12.00 Presskonferens för medicinpristagaren på Nobel Forum.
- 8 dec 13.30 Presskonferens för japanska medier, på japanska, ges på Grand Hôtel, i rummet New York.
- 8 dec 16.00 Press Briefing om Nobel Center på Nobelmuseet, Gamla Stan.

NOBELFÖRELÄSNINGAR

I enlighet med Nobelstiftelsens stadgar, håller samtliga pristagare en Nobelföreläsning under Nobelveckan rörande den upptäckt eller det arbete som de har belönats för. Så har skett, med några få undantag, sedan det första Nobelpriset delades ut år 1901. Nobelföreläsningarna är öppna för allmänheten och gratis. Det går inte att reservera platser i Aula Magna eller i Aula Medica, därför är det viktigt att komma i god tid.

NOBELFÖRELÄSNING I FYSIOLOGI ELLER MEDICIN

Aula Medica, Nobels Väg 6, Karolinska Institutet, Campus Solna,
7 december kl. 14.30.

Autophagy – an Intracellular Recycling System – Yoshinori Ohsumi

NOBELFÖRELÄSNINGAR I FYSIK, KEMI OCH EKONOMI

Aula Magna, Stockholms Universitet
Introduktion till 2016 års Nobelföreläsningar,
8 december kl 9.00

NOBELFÖRELÄSNINGAR I FYSIK

Topological Quantum Matter – F. Duncan M. Haldane
Topological Defects and Phase Transitions – J. Michael Kosterlitz

NOBELFÖRELÄSNINGAR I KEMI

From Chemical Topology to Molecular Machines – Jean-Pierre Sauvage
Design and Synthesis of Molecular Machines based on the Mechanical Bond –
J. Fraser Stoddart
The Art of Building Small, from molecular switches to motors – Bernard L. Feringa

EKONOMIPRISFÖRELÄSNINGAR

Incomplete Contracts and Control – Oliver Hart
Pay for Performance and Beyond – Bengt Holmström

NOBEL PRIZE CONCERT

Nobel Prize Concert äger rum den 8 december, kl 19.00 på Stockholms Konserthus. Nobelkonserten sänds i sin helhet 17 december, kl. 20.00–22.00 i Kulturstudion i SVT2. Nobel Prize Concert är ett samarbetsprojekt mellan Nobel Media och Stockholms Konserthus och ingår som en del i Nobelveckans officiella program.

Den holländska violinisten Janine Jansen framträder som solist med Brahms Violinkonsert. Den italienske toppdirigenten Gianandrea Noseda kommer efter paus att bjuda publiken på sin tolkning av Beethoven Symfoni nr 6 tillsammans med Kungliga Filharmonikerna.

Som tidigare kommunicerats skulle tenoren Jonas Kaufmann framträtt vid årets konsert. Han har dock ställt in på grund av sjukdom.

NOBEL WEEK DIALOGUE

Vilken roll spelar mat i våra liv? Vem påverkar vad vi väljer att äta och hur påverkar våra val miljön? Det är några av de frågor som Nobelpristagare debatterar med världsledande experter under Nobel Week Dialogue den 9 december.

Nobel Week Dialogue är den stora vetenskapskonferensen under Nobelveckan som bjuder på samtal med Nobelpristagare och några av världens mest initierade och inspirerande debattörer för att utforska samtidens främsta utmaningar. Årets tema är *Your plate. Our planet. The Future of Food*. Vi lyfter frågor om matens betydelse för oss människor både som biologiska och sociala varelser, men också dess påverkan på vår livsmiljö idag och i framtiden.

KÖTTDEBATT, DIGITAL ODLING OCH PATTI SMITH

I årets dialog samlar vi sex Nobelpristagare, bl.a. förra årets ekonomipristagare Angus Deaton och fredspristagaren Muhammad Yunus (2006) som riktar ljuset mot världens stora skillnader i överflöd och svält. Caleb Harper, dataspecialisten som bygger matproduktion i hemmet, pratar om "the internet of food" och Nicolette Hahn Niman, vegetarianen och miljöjuristen som blev boskapsfarmare, ger sin syn på den brännande köttdebatten. Legendariska artisten Patti Smith deltar i ett samtal om vikten av förebilder, där en rad Nobelpristagare är några av hennes största inspirationskällor. Svenskar i programmet är bl.a. vice statsminister Isabella Lövin och Johan Rockström, chef för Stockholm Resilience Centre.

NYTT FÖR I ÅR – POP-UP DIALOG SOM APTITRETARE!

Nytt för i år är en pop-up dialog i centrala Stockholm 8 december, dagen innan Nobel Week Dialogue. Under rubriken *Sustainable food for all – is it possible?* bjuder vi på ett samtal med Nobelpristagare, ledande forskare och debattörer om kopplingen mellan mat och fattigdom, klimat, avfall och hälsa i lobbyn på Haymarket Hotel kl. 15.30–16.30. Pop-up dialogen är öppen för alla och liksom Nobel Week Dialogue helt gratis.

TALLRIKEN PÅ DITT BORD – EFFEKTERNA PÅ VÅR JORD

Vårt globala matsystem är ohållbart på många sätt. Vissa delar av världen har ett omfattande matsvinn och en kost som ger upphov till allvarliga hälsoproblem, medan nära en miljard människor fortfarande går hungriga varje dag. Matproduktion har stor påverkan på miljön, både lokalt och globalt. Samtidigt är mat en av våra främsta kulturbärare och vår relation till vad som ligger på tallriken är djupt personlig. Några av frågorna på agendan den 9 december är:

- Vilken roll spelar maten i våra liv?
- Hur mättar vi 9 miljarder människor på ett hållbart sätt?
- Vem och vad påverkar vad vi väljer att äta?
- Vilken mat äter vi i framtiden och hur har den producerats?

Intresset för årets upplaga av Nobel Week Dialogue har varit stort och de 1 300 publikplatserna i Stockholm City Conference Centre är fullbokade. Evenemanget streamas hela dagen den 9 december på www.nobelweekdialogue.org och man kan delta i diskussionerna via #Nobeldialogue.

Nobelprisutdelningen i Stockholm

Komplett program med minutschema bifogas.

Nobeldagen inleds med den traditionsenliga Nobelprisutdelningen i Konserthuset. Här presenteras årets priser för de ca 1 570 gästerna som följer pristagarna när de en efter en tar emot sina medaljer och diplom ur H.M. Konungens hand. Bob Dylan kommer inte att ha någon representant närvarande på scen. Platserna på parkett är i första hand vikta åt pristagarnas familjer, representanter från de prisutdelande institutionerna, regering och riksdag samt diplomatkåren. På podiet är närmare hundra personer placerade. De är ledamöter från Kungl. Vetenskapsakademien, Nobelförsamlingen vid Karolinska Institutet och Svenska Akademien, ledamöter i Nobelstiftelsens styrelse samt tidigare pristagare.

Framför dem sitter årets pristagare och delar av den Kungliga familjen: H.M. Konung Carl XVI Gustaf, H.M. Drottning Silvia, H.K.H. Kronprinsessan Victoria och H.K.H. Prins Daniel.

H.K.H. Prins Carl Philip och H.K.H. Prinsessan Sofia samt H.K.H. Prinsessan Madeleine och herr Christopher O'Neill sitter på första rad på parkett.

PRESENTATIONSTALEN

Nobelstiftelsens styrelseordförande Professor Carl-Henrik Heldin håller ett inledningsanförande. Därefter presenteras årets Nobelpristagare och ekonomipristagare.

Presentationstalen hålls av:

Professor Thors Hans Hansson (fysik)
 Professor Olof Ramström (kemi)
 Professor Nils-Göran Larsson (medicin)
 Professor Horace Engdahl (litteratur)
 Professor Per Strömberg (ekonomi)

Den högtidliga ceremonin inramas av korta musikaliska inslag och blomsterarrangemang. När ceremonin är över och den Kungliga familjen lämnat podiet kommer familjemedlemmar och kollegor upp på scenen för att gratulera pristagarna.

MUSIKALISKA INSLAG

För musiken under prisutdelningen står Kungliga Filharmoniska Orkestern i Stockholm under ledning av dirigent Marie Rosenmir, en mångsidig musiker och en av Sveriges mest lovande unga dirigenter. Marie har en bred repertoar som sträcker sig från barockmusik till nyskriven musik och har dirigerat flertalet uruppföranden. Hon är även specialiserad på opera och vokalmusik, tidstrogna framföranden av wienklassisk och tidig romantisk musik och hon är en aktiv förkämpe för den svenska musiken. Solist vid prisutdelningen är Patti Smith som kommer att framföra *A Hard Rain's A-Gonna Fall* av Bob Dylan i arrangemang av Hans Ek.

ÅRETS BLOMSTERDEKORATIONER

För att hylla Alfred Nobel, som tillbringade sina sista år i Sanremo där han dog den 10 december 1896, skickar Handelskammaren i Imperia och staden Sanremo varje år blommor för utsmyckningen av Konserthuset och Stadshuset.

För 16 året i rad har Helén Magnusson, chefsflorist på Hässelby Blommor designat blomsterdekorationerna till prisutdelningen. Tillsammans med 12 florister arbetar hon i fyra dagar med att skapa dekorationerna som ska pryda scenen på Konserthuset.

Blommorna skänks av San Remo och levereras med två långtradare till Hässelby Blommor den 4 december. Där inleds omedelbart arbetet med att preparera blommorna med nya snittytor och vatten. Liksom förra året skapas vårkänslor på scenen, men i år dominerar rosa nyanser med inspiration från de japanska körsbärsträdens blommor. Bland annat förekommer nejlikor i olika rosa och vinröda nyanser, ljusrosa krysantemum, rosa amaryllis, rosor i olika rosa nyanser samt olika sorters vintergröna växter. Fonden, d.v.s. den bakre väggen, pryds av en rabatt med bland annat amaryllis, nejlikor, rosor, orkidéer och eukalyptus.

I mitten av scenen återfinns den 15 kvm stora blomsterväggen som kläs in med 9 000 rosor, nejlikor och krysantemum i rosa nyanser. Nytt för i år är att blomsterväggen byggs ut som inramning längs med blomsterrabatten.

Det kommer sammanlagt att användas ca 300 kilo gröna blad, kvistar och dylikt samt ca 22 000 blommor.

Nobelbanketten

Minutschema bifogas

Efter ceremonin i Konserthuset tar kvällens bankett i Stadshuset vid. Programmet för banketten följer traditionen och börjar med de Kungligas och övriga hedersgästers intåg i procession i Blå Hallen klockan 19.00. Innan dess har hedersgästerna presenterats för Kungafamiljen i Prinsens Galleri. Bakom ceremonimästaren går två kvinnliga marskalkar följda av H.M. Konungen med bordsdam och H.M. Drottningen med Nobelstiftelsens ordförande och tillika kvällens värd, Professor Carl-Henrik Heldin. Under intåg och uttåg spelar Mattias Wager på Stadshusets orgel och vi får även höra fanfarer av två trumpetare, far och son; Olle och Mikael Hermansen. Från 113 gäster vid den första banketten, i Spegelsalen på Grand Hôtel år 1901, har Nobelbanketten idag ca 1 350 gäster.

Årets kock är Sayan Isaksson och årets konditor är Daniel Roos, båda hyllade svenska matinspiratörer.

SAYAN ISAKSSON driver restaurangerna Råkultur, Shibumi och Imouto samt restaurangen Esperanto som har en stjärna i Guide Michelin sedan 2007 och som nyligen blev utnämnd till Nordens bästa restaurang av White Guide. Sayan blev VM-mästare med svenska Kocklandslaget 2002. Under sin tid i det svenska kocklandslaget (2002–2004) vann laget guld och blev totalsegrare av World Culinary Olympics 2004. 2014 blev Sayan tilldelad Gastronomiska Akademiens Guldmaljtiteln ”Kockarnas Kock”.

DANIEL ROOS, som för tredje året i rad ansvarar för desserten, var medlem i svenska Kocklandslaget 2009–2012, som vann guld i Culinary Olympics 2012. Han driver restaurang K-märkt och K-märkt Patisserie & Bageri. Daniel skapade desserten på Kronprinsessan Victorias bröllop 2010.

Nobelmenyn är uppbyggd kring förstklassiga och främst svenska råvaror. Liksom föregående år finns det en cirkulär tanke om att återanvända de stora mängder biprodukter som bildas vid matlagningen. Dessutom presenteras smaker som konserverats tidigare under året eftersom de inte är i säsong i december. I förrätten har nässlor och ramslök torkats och lagrats sedan våren och sommaren. Man använder även paradisäpplen syltade i oktober. I varmrätten ingår torkad svart trumpetsvamp, trattkantareller samt fermenterad vitlök från augusti.

Arbetet med menyn för Nobelbanketten har pågått sedan tidig vår med ett antal provlagningar och provsmakningar.

Menyn har utvecklats i nära samarbete med Nobelstiftelsens gastronomiska rådgivare Restaurangakademiens kreativa ledare Fredrik Eriksson, Långbro Vårdshus, och Gert Klötzke, professor i gastronomi vid Umeå Universitet samt Stadshusrestaurangers kökschef Gunnar Eriksson. Menyn avslöjas först då alla gäster har satt sig till bords kl. 19.00.

Dukningen sker med Nobelservisen som togs fram till Nobelprisets 90-årsjubileum 1991 av de tre svenska formgivarna Karin Björquist (Rörstrand/Gustavsberg), Gunnar Cyrén (Orrefors) och Ingrid Dessau (Klässbols Linneväveri). Till de drygt 60 borden i Blå Hallen används ca 500 meter linneduk och den omsorgsfulla dukningen omfattar inte mindre än ca 7 000 delar i porslin, ca 5 400 glas och ca 10 000 bestick. I år är femte året då Stadshusrestauranger, med VD Maria Stridh, ansvarar för middagens genomförande på Nobelbanketten. Kökschef Gunnar Eriksson gör sin fjortonde Nobelbankett.

Under kvällen arbetar totalt ett 40-tal kockar och 260 servitörer och servitriser.

NOBEL MUSEUM TEA BLEND

I år serveras för tredje gången Nobelmuseets eget te, Nobel Museum Tea Blend, som skapats till ära av Alfred Nobel. Från Nobelmuseets håll berättar man följande: ”För att hedra Alfred Nobel har vi komponerat en speciell teblandning. Blandningen är baserad på ett kinesiskt Keemun-te som framställs i Qimen-distriktet i provinsen Anhui.” Nobel Museum Tea Blend har skapats i samarbete med tespecialisten Vernon Mauris och säljs exklusivt på Nobelmuseet i Stockholm.

DIVERTISSEMENT

I år finns ett genomgående tema i underhållningen, blomsterdekarationerna och menyn. En helhetsupplevelse utöver det vanliga utlovas av de kreatörer som samarbetat under hösten.

I den musikaliska delen leder Martin Fröst och Magnus Lindgren gästerna genom ett divertissemang i regi av Linus Fellbom. Det är en berättelse som tar oss med från musikens begynnelse till nyskriven musik. En av textförfattarna är Magnus Alkarp. Förutom Fröst & Lindgren framträder även Svenska Kammarorkestern och Adolf Fredriks Flickkör i årets divertissemang, en ensemble som är en av de största som uppträtt på Nobelbanketten.

Martin Fröst räknas som en av världens främsta klarinettister. Han spelar regelbundet med orkestrar som Concertgebouworkestern Amsterdam, Los Angeles Philharmonic och New York Philharmonic. År 2014 tilldelades Martin Fröst Léonie Sonnings musikpris och nyligen mottog han ECHO Klassik Award för albumet *Roots*.

Magnus Lindgren är multi-instrumentalist, kompositör, arrangör och jazzmusiker. Magnus gedigna utgivning har belönats med en rad utmärkelser genom åren, bland annat en Grammis och Sveriges Radios pris för Årets bästa jazzmusik.

Svenska Kammarorkestern bildades 1995 i Örebro och har sin hemmascen på Örebro konserthus. Konstnärlig ledare är Gregor Zubicky. Hösten 1997 blev Thomas Dausgaard chefsdirigent och sedan 2004 har orkestern regelbundet turnerat i bl.a. Japan, USA, Storbritannien, Tyskland, Österrike och Frankrike.

Adolf Fredriks Flickkör är en representationskör vid Adolf Fredriks Musikklasser och består av 40 stycken handplockade medlemmar mellan 12 och 15 år. Karin Bäckström ledde kören mellan 2011 och 2016. Kören har ett gediget renommé med ett antal förstaplaceringar i internationella körtävlingar.

ÅRETS BLOMSTERDEKORATIONER

Per Benjamin ansvarar för blomsterdekorationerna i Stadshuset. Det är andra gången han har detta uppdrag. Per Benjamin vann florist-VM 2002 och har sedan dess varit mycket verksam på den internationella scenen.

Temat i år kan beskrivas som modern, detaljrik blomsterdesign med ett färgstarkt uttryck samt växande och föränderliga träd och blomsterängar i geometriska former.

Årets färgspektra är friskt, försommaraktigt. Det tar sin utgångspunkt i champagne, guld och silver sammanblandat. Via mossors vita och beige toner till försommarens alla klara pastellfärger och allt avslutas sedan i friska gröna toner. I år har blommor, mat och musik inspirerats av varandra och ett genomgående material är fönsterlaven. Både på tallrikarna och som en del av dekorationerna. Blommor som förekommer är bland annat nejlikor, orkidéer, rosor, krysantemum, liljor, lejongap, björngräs och olika sorters lav.

San Remo har skänkt blommorna i Stadshuset, liksom blommorna i Konserthuset. Per valde nejlika som huvudblomma till Bankettens utsmyckningar då nejlika är en av de mest kända blommorna från San Remos odlingar och Pers personliga favorit. I år används ca 26 000 stjärkar, blommor och grönt för att dekorera Stadshuset.

TACKTAL

I slutet av kvällen uppvaktar studenter med fanborg i trappan och på balustraden. Högskolor och universitet från hela landet finns representerade i fanborgen. I samband med att kaffe och avec serveras ger pristagarna sina tacktal. Dessa annonseras av kvällens toastmaster Johanna Kuniholm. Endast en pristagare från varje prisgrupp håller tal, i Nobelordning, det vill säga i den ordning som Alfred Nobel angav priserna i sitt testamente;

Fysik: Professor F. Duncan M. Haldane

Kemi: Professor J. Fraser Stoddart

Medicin: Honorary Professor Yoshinori Ohsumi

Litteratur: Ett tal från Bob Dylan framförs. Vem som framför det är ej fastställt.

Ekonomi: Professor Oliver Hart

KVÄLLEN AVSLUTAS

Banketten avslutas ca klockan 22.45. Dansen öppnas då i Gyllene Salen av orkestern Ambassadeur. Vanligtvis sker en audiens där medlemmar ur Kungafamiljen hälsar på pristagarna. Den har dock utgått i år och kommer att äga rum vid Hovets middag den 11 december, dit samtliga pristagare bjuds.

NOBELDIPLOM OCH MEDALJER

Nobelmedaljer och Nobeldiplom ställs ut i Gyllene Salen under Nobelbanketten. Jens Fänge har utfört konstverket i diplommet till Nobelpristagaren i litteratur. Ingela Berntsson har i år gjort konstverken i diplommet till Nobelpristagarna i fysik, Richard Vakil har skapat konstverken i diplommet till kemipristagarna och Ullastina Larsson har utfört konstverket i diplommet till ekonomipristagarna.

Marie A. Györi gör kalligrafen i diplommet för fysik, kemi och ekonomi och Marianne Pettersson Soold gör de monogram som pryder diplommet. Annika Rücker står för kalligrafen för litteraturdiplomet. I medicinpristagarens diplom är Nobelmedaljen avbildad och för kalligrafen står Susan Duvnäs.

För bindningen av samtliga diplom ansvarar, från och med i år, Leonard Gustafssons Bokbinderi AB, etablerat 1888 och lokaliserat på Östermalm i Stockholm.

2016 års Nobelmedaljer är tillverkade av Svenska Medalj i Eskilstuna. Etuierna som medaljerna ligger i är ett hantverk utfört av Anders Erikssons etuiverkstad.

TIDIGARE NOBELPRISTAGARE

Pristagarna som deltagit i Nobel Week Dialogue kommer även att närvara på Nobeldagen. Dessa är Muhammad Yunus (fred 2006), Elizabeth H. Blackburn (medicin 2009), Angus Deaton (ekonomi 2015), Sir Richard J. Roberts (medicin 1993), Christiane Nüsslein-Volhard (medicin 1995) och Steven Chu (fysik 1997). Utöver dessa närvarar även följande tidigare pristagare på Nobelprisutdelning och bankett: Bengt Samuelsson (medicin 1982), Torsten Wiesel (medicin 1981), Jean-Marie Lehn (kemi 1987) samt Frank Wilczek (fysik 2014).

ÖVRIGA GÄSTER

Andra deltagare är personer, som på ett eller annat sätt deltar i arbetet med Nobelpriset, gynnar vetenskapen som donatorer eller på olika sätt ger sitt stöd till stiftelsen och de prisutdelande institutionerna eller bolagen inom Nobelsfären. Förbundet Unga Forskare som anordnar Stockholm International Youth Science Seminar (SIYSS), deltar med en grupp forskare från ett stort antal länder.

Nobelveckan avslutas

INSPELNING AV NOBEL MINDS

Sedan 1960-talet har pristagarna under Nobelveckan samlats för den anrika TV-diskussionen Nobel Minds (Snillen spekulerar). Programmet har en populärvetenskaplig prägel och tar upp allmänna frågor om vetenskap och forskning. Programmet spelas in den 11 december i Grünewaldsalen på Konserthuset och i publiken finns ett antal studenter samt några av pristagarnas gäster. Programmet produceras av Sveriges Television och BBCWorld. Diskussionen leds av BBC's Zeinab Badawi.

NOBELPRISTAGARNA BESÖKER NOBELSTIFTELSEN

Den 11 och 12 december gör pristagarna individuella besök på Nobelstiftelsen. Här återfår de sina medaljer och diplom som under Nobelbanketten har ställts ut i Gyllene Salen. På Nobelstiftelsen diskuteras också detaljerna kring överföringen av prispengarna. Den 12 december bjuds pristagarna in till en mottagning på Nobelstiftelsen.

NOBELVECKANS OFFICIELLA PROGRAM AVSLUTAS

Pristagarna deltar i en rad aktiviteter utanför Nobelveckans officiella program. Den 12 december anordnas seminarier på Karolinska institutet och på Handelshögskolan. Dessutom hyllar Dramaten traditionsenligt årets Nobelpristagare i litteratur med ett evenemang på Stora scenen den 12 december kl. 19.00.

Det traditionella besöket på Rinkeby Bibliotek gästas i år av kemipristagaren Jean-Pierre Sauvage.

Andra skolor som får besök av pristagare är bland annat Midsommarkransens gymnasium, Grimstaskolan, Bromma gymnasium, Rålambshovsskolan, Franska skolan och Manillaskolans gymnasium.

UNIVERSITETS BESÖK OCH LUCIAFIRANDE

Från den 13 december och framåt har pristagarna bjudits in till en rad universitet och högskolor. Pristagarna bjuds också in att delta i Stockholms universitets studentkårs Luciabal eller Medicinska föreningens Luciabal på kvällen den 13 december.

Sändningar och digitala kanaler

NOBELPRISETS DIGITALA KANALER

Nobelprisets digitala kanaler ska engagera, inspirera och informera om Nobelpriset och samtidens stora frågor inom vetenskap, humanism och fred. Ambitionen är att nå ut globalt och den digitala tillväxten varit stark de senaste två åren. I januari 2015 hade man 200 000 följare på Facebook, i oktober 2016 passerades 3,5 miljoner. På senare tid har man satsat mer på att sända live från invigningar av utställningar, möten runtom i världen och naturligtvis från tillkännagivandena av de nya Nobelpristagarna. Vid årets tillkännagivanden nåddes i snitt 17 miljoner individer per dag via Nobelprisets digitala kanaler.

Med Nobelpriset som röd tråd binder man samman historia med samtid och framtid. Här har man tillgång till en mängd berättelser och kan blanda Nobelprisbelönade upptäckter som DNA, LED-lampor, ihärdigt fredsarbete, banbrytande litterära verk och livsöden med diskussioner om artificiell intelligens och receptet på framtidens utbildning.

Publiken som följer Nobelprisets digitala kanaler kan beskrivas som global, nyfiken och engagerad. Det är människor intresserade av att diskutera och vara en del av samhällets utveckling. Många av dem finns i länder som Indien, Brasilien, USA, Egypten, Japan, England och Nigeria. Nobelprisets digitala kanaler når ungefär lika många kvinnor som män och den största åldersgruppen är 18–25 år.

Det som engagerar särskilt är de berättelser som sprids om nyttan av Nobelprisbelönade upptäckter och gärningar och hur de har bidragit till en bättre värld.

NOBELPRIZE.ORG

Prisutdelningsceremonierna i Oslo och Stockholm kommer att sändas live på Nobelprize.org, kl. 13.00 respektive 16.30, den 10 december. Presentationstalen vid prisutdelningarna publiceras i sin helhet vid samma tidpunkter och menyn från Nobelbanketten i Stockholms Stadshus publiceras kl. 19.00. Under kvällen publiceras även pressbilder på de olika rätter som har serverats under kvällen. De tacktal som hålls av pristagarna under banketten kommer att läggas ut senare samma kväll. Bordsplaceringen för huvudbordet kommer dock att publiceras den 9 december kl 10.00. Nobelföreläsningarna sänds live på Nobelprize.org vid de tidpunkter som angivits ovan.

SÄNDNINGAR I SVT

Sveriges Television direktsänder från Nobelprisutdelning och Nobelbankett. Förutom direktsändningar från Konserthuset och Stadshuset den 10 december sänder SVT under perioden 6 till 10 december live-programmet Nobelstudion. Dessutom sänds porträtt av Nobelpristagarna, deras Nobelföreläsningar samt Nobel Week Dialogue under december. Nobelkonserten sänds i sin helhet 17 december, kl. 20.00–22.00 i Kulturstudion i SVT2.

Den 10 december kl. 13.00 direktsänds utdelningen av Nobels Fredspris och den 16 december visas Nobel Peace Prize Concert från Oslo. Dessutom sänds Snillen Spekulerar den 14 december kl. 20.00.

INTERNATIONELL DISTRIBUTION AV TV-SÄNDNINGAR

TV-sändningar live från Nobelprisutdelningen distribueras av Nobel Media AB till European Broadcast Union (EBU), Associated Press Television News (APTN) och Thomson Reuters medlemmar. EBU och nyhetsbyråerna sprider även talen från Nobelbanketten live inklusive annat material från banketten i Stockholm.

Fredsprisceremonin i Oslo distribueras på samma sätt till EBU och ovan nämnda nyhetsbyråer, samt till Agence France Press och till Colombias public service TV.

Publika verksamheter

NOBELMUSEET

Nobelmuseet vill visa att människor kan förändra världen. Museibesökaren möter Nobelpristagare vars mod, kreativitet och envishet har påverkat vårt sätt att leva. Genom utställningar, skolprogram och forskning vill Nobelmuseet inspirera till engagemang för en bättre värld. Nobelmuseets utställningar rör Nobelprisets påverkan på världen. Uttrycken och infallsvinklarna är vitt skilda och spänner från videokonstinstallationer om Nobelpristagare till Marie Curies laboratorium i naturlig storlek. Nobelmuseet är även en kunskapsbank med aktiv forskning, bibliotek och arkiv. Museet har förutom de dagliga visningarna ett omfattande program av specialvisningar, föredrag och debatter runt dagsaktuella frågor. Barnen har en egen Nobelklubb och dessutom ordnas en mängd öppna aktiviteter för barn på museet liksom olika typer av familjevisningar. Nobelmuseets pedagoger tar emot skolklasser från förskola till gymnasium. Dessutom nås skolor i hela Sverige genom resande skolprojekt.

I kreativa miljöer finns ofta informella mötesplatser för det spontana, oplanerade samtalet. Bistro Nobel vill ge en fläkt av kafékulturen som fanns i Budapest, Wien och Paris. Nobelpristagarnas kreativitet följer oss in i museibutiken. För den läshungrige finns litteratur av och om Nobelpristagare. Här kan besökaren också köpa Nobelmedaljen i choklad och andra varor med anknytning till Nobelpriset.

MÄNNISKOR, MILJÖER OCH KREATIVITET

Basutställningen *Människor, miljöer och kreativitet* vill påbörja en tankeprocess hos besökaren: "Vad är kreativitet och hur kan den bäst befrämjas?" Temat går som en röd tråd genom utställningen med fördjupning i museets två filmsalar, med tillhörande föremålgalleri.

EXPERIMENT - IDÉER, VERKTYG OCH NOBELPRIS

I Nobelmuseets nya tillfälliga utställning *Experiment – Idéer, verktyg och Nobelpris* möter besökaren tio vetenskapliga experiment som har förändrat vår syn på världen – och som gett oss möjligheter att förändra den. Utställningen handlar om att ta reda på hur naturen fungerar.

NOBEL CREATIONS - THE NOBEL PRIZE 2016

I Nobelmuseets satellitutställning *Nobel Creations – The Nobel Prize 2016* på Tom Tits Experiment i Södertälje visar Beckmans Designhögskola, Kungliga Musikhögskolan och Fotoskolan STHLM tillsammans med Handarbetets Vänner Skola 36 tolkningar av årets Nobelpris. Utställningen visas från 9 december.

NOBEL CENTER

NYTT HEM FÖR NOBELPRISET SKA INSPIRERA BESÖKARE FRÅN HELA VÄRLDEN

Om några år ska en ny mötesplats öppna upp dörrarna i hjärtat av Stockholm. Nobel Center ska inspirera kring Nobelpristagarnas upptäckter och verk. Det blir ett naturligt besöksmål för människor från hela världen och en plats där vår tids stora frågor ska diskuteras.

”Nobel Center kommer att ta sig an de stora vetenskapliga, humanitära och litterära genombrotten, sätta in dem i sammanhang som är angelägna för människan idag, och bidra till engagemang och inspiration för framtiden”, säger Lars Heikensten, verkställande direktör Nobelstiftelsen.

Nobel Center kommer att inrymma en omfattande utställningsverksamhet. Det blir också en plats för en bred skolverksamhet, vetenskapliga aktiviteter, möten om dagsaktuella ämnen och evenemang av olika slag. Med hjälp av den senaste digitala tekniken kommer tankar och idéer utbytas med hela världen.

”I över hundra år har Nobelpriset delats ut till människor som bidragit till mänsklighetens största nytta. I Nobel Center kommer de fantastiska berättelserna om Nobelpristagarnas insatser att ligga till grund för verksamheten och besökarna ska själva kunna inspireras och reflektera över hur de kan vara med och bidra till en bättre värld”, säger Anna Sjöström Douagi som är nytillträdd programchef för Nobel Center.

Arbetet med att skapa Nobel Center inleddes 2011. Efter en omfattande arkitekttävling stod det 2014 klart att det var David Chipperfield och Christoph Felger som vunnit tävlingen om att utforma Nobel Center.

”Kombinationen av Nobelpriset och platsens centrala läge vid vattnet är oerhört tilltalande. Alla projekt är viktiga men det här projektet har en oerhörd betydelse. Inte bara för Stockholm utan också internationellt. Huset kommer att vara spektakulärt vid dess högtidliga tillfällen men också användbart och funktionellt året om. En plats där människor kommer att mötas”, säger David Chipperfield.

Utvecklingen av Nobel Center sker i nära samverkan med Stockholms stad som äger den mark på Blasieholmen där Nobel Center ska byggas. Ambitionen är att börja bygga 2017 och att Nobel Center ska kunna stå klart 2020. Nobel Center beräknas ta emot drygt 600 000 besökare per år.

Nytt evenemang i Oslo

NOBEL PEACE PRIZE FORUM OSLO

Det första Nobel Peace Prize Forum Oslo äger rum söndag 11 december 2016 kl. 12.00. Det nya debattforumet avses bli en fast programpunkt under Nobeldagarna i Oslo och ska fungera som en arena för diskussion och reflektion över centrala och aktuella frågor av betydelse för internationell fred och säkerhet. Beroende på vilket tema som avhandlas vill man samla tidigare fredspristagare, världsledande politiska experter, politiker, journalister, opinionsbildare, studenter samt representanter för det civila samhället, företag och allmänheten.

Temat för årets forum är *USA och världsfreden efter presidentvalet*. Inledningstalare är de två tidigare amerikanska politikerna och experterna Dr. Zbigniew Brzezinski och Dr. Henry Kissinger (Nobels fredspris 1973). Efter deras inledande anföranden medverkar de båda i en 45 minuters diskussion modererad av Olav Njølstad, direktör vid Norska Nobelinstitutet. Studenter och andra deltagare är välkomna att ställa frågor och delta i diskussionen.

Evenemanget arrangeras av Norska Nobelinstitutet i samarbete med Universitetet i Oslo, där de cirka 500 deltagarna kommer att samlas i Universitetets aula. Nobel Peace Prize Forum Oslo kommer att sändas i Norge av NRK och tillgängliggöras via Nobelprisets digitala kanaler.

Historisk bakgrund

NOBELPRISUTDELNINGEN

Nobelprisutdelningen fann sina grundläggande former redan 1901. Programmet var under de första åren i allt väsentligt detsamma som nu, men det fanns skillnader i hur ceremonin utformades. Såväl pristagare som Kungafamiljen satt på parketten, och på scenen fanns en orkester eller kör. Där fanns också blomsterdekorationer och samma byst på Alfred Nobel som fortfarande används. För dekorationerna ansvarade slottsarkitekten Agi Lindegren. Till och med 1925 delades Nobelpriset ut i Musikaliska Akademien, men när Stockholms Konserthus stod klart 1926 började Nobelpriset delas ut där. Så har skett med undantag för 1971 och 1972 när en renovering fick utdelningen att flytta till först Filadelfiakyrkan och sedan S:t Eriksmässan i Älvsjö. 1975 användes S:t Eriksmässan igen, i samband med prisets 75-årsjubileum. 1991 delades priset ut i Globen. Under åren 1914–1919 och 1939–1944 var prisutdelningen inställd på grund av världsläget, och 1924 på grund av att inga pristagare kom till Stockholm.

Nobelprisutdelningen sändes i radio för första gången 1928, och redan 1950 gjordes en provsändning för TV. Regelbundet har den dock sänts sedan 1959. På de tidiga Nobelprisutdelningarna spelades i huvudsak svensk musik. Med tiden försökte man anpassa musikvalen efter pristagarnas födelseländer, men idag letar man efter lämplig tematik i en varierad repertoar. Vid inledningen och avslutningen återkommer samma musikstycken: först *Kungssången* och därefter Mozarts *Marsch i D-dur, k. 249* vid pristagarnas intåg. Ceremonin avslutas med *Du gamla, du fria* och därefter *Drottningens av Saba festmarsch* av Hugo Alfvén.

NOBELBANKETTEN

Banketten som följer på prisutdelningen har växt från en mindre middag för Nobelpristagarna och representanter för de prisutdelande institutionerna till en internationellt uppmärksammat fest.

Under de första decennierna bjöds mellan 100–300 personer, och middagarna bestod av fem rätter. Man inledde med hors d'oeuvre eller soppa, och åt sedan fisk, kött och fågel, samt dessert. I takt med att gästernas antal har ökat så har antalet rätter minskat, först till fyra och sedan till dagens tre. Menyerna har också fått alltmer genomtänkta teman, med grunden i det svenska köket.

Fram till 1933 ägde banketten rum på Grand Hôtel. Redan 1930 hade man haft banketten i Gyllene salen, men gick tillbaks till Grands Spegelsal. 1933 var man i Royals vinterträdgård. Från 1934 har banketten hållits på Stockholms Stadshus varje år, först i Gyllene Salen och från 1974 i Blå Hallen. Undantagen är dels 1924, när festligheterna ställdes in eftersom alla pristagare var förhindrade att närvara, 1956 när man med hänsyn till det politiska läget (Sovjetunionens inmarsch i Ungern) valde en mindre middag i Börssalen, samt krigsåren 1914–1919 och 1939–1944.

ALFRED NOBEL

Alfred Nobel (1833–1896) är mest känd som dynamitens uppfinnare. Han var också en affärsman med en omfattande internationell verksamhet. Han föddes i Stockholm, men tillbringade större delen av sitt liv utanför Sveriges gränser, i bl.a. S:t Petersburg, Hamburg, Paris och San Remo. Hans liv bestod till stor del av resor och arbete, och han bildade aldrig familj. Som ung var Nobel intresserad av litteratur, men hans utbildning var inriktad på naturvetenskap. Vid en vistelse i Paris kom han i kontakt med nitroglycerin, ett effektivt men farligt sprängämne. Dynamiten, en blandning mellan nitroglycerin och sanden kiselgur, var Nobels sätt att göra sprängämnet säkrare och mer hanterbart. Detta ledde till ett industriellt genombrott, och drygt 90 fabriker inrättades, i 20 länder. Redan under sin levnad var Nobel en filantrop. Inte minst var han inblandad i den europeiska fredsrörelsen. Nobel var präglad av upplysningens ideal – vilket syns i det testamente han undertecknade i Paris, 27 november 1895. Där stipulerade Nobel att hans förmögenhet skulle omvandlas till en fond, vars ränta skulle utgöra priser till personer som ”hafva gjort menskligheten den största nytta”. Sammansättningen av priskategorier visar på bredden i Nobels tänkande. För att skapa en fredligare och mer välmående värld behövdes framsteg inom såväl vetenskap som litteratur, liksom politiska strävanden.

ATT UTSE NOBELPRISTAGARE

Arbetet med att utse Nobelpristagare bygger på ett nomineringsförfarande, vars former utarbetades under förhandlingar 1897–1900. För varje priskategori finns en Nobelkommitté, och i september skickar denna ut inbjudningar till akademiledamöter, universitetsprofessorer, andra forskare, parlamentsledamöter, tidigare Nobelpristagare m.fl. att inkomma med förslag. Dessa ska vara kommittén tillhanda senast 31 januari. Från februari till början på oktober arbetar sedan de prisutdelande institutionerna med att utvärdera förslagen. När beslutet fattas så meddelas pristagaren och sedan allmänheten vid en presskonferens. 1968 instiftades Sveriges Riksbanks pris i ekonomisk vetenskap till minne av Alfred Nobel, som delas ut vid samma prisceremoni. Pristagarna utses av Kungliga Vetenskapsakademien, men priset finansieras av Sveriges Riksbank.

PRELIMINÄRT TIDSSCHEMA FÖR NOBELPRISUTDELNINGEN 2016

- 16.30 *Virvel*, intåg kungafamiljen, *Kungssången*
 16.31 *Marsch D-dur, KV 249* av Wolfgang Amadeus Mozart, intåg pristagare
 16.34 Tal av professor Carl-Henrik Heldin, ordförande i Nobelstiftelsens styrelse
 16.40 *Quadrille från The Wedding on the Eiffel Tower* av Germaine Tailleferre

FYSIK

- 16.43 Överlämnande av 2016 års Nobelpris i fysik till professor David J. Thouless, professor F. Duncan M. Haldane och professor J. Michael Kosterlitz efter ett tal av professor Thors Hans Hansson

KEMI

- 16.50 Överlämnande av 2016 års Nobelpris i kemi till professor Jean-Pierre Sauvage, Professor J. Fraser Stoddart och Professor Bernard L. Feringa efter ett tal av Professor Olof Ramström
 16.57 *Orford Ness från Suffolk Suite* av Doreen Carwithen

FYSIOLOGI ELLER MEDICIN

- 17.00 Överlämnande av 2016 års Nobelpris i fysiologi eller medicin till honorary professor Yoshinori Ohsumi efter ett tal av professor Nils-Göran Larsson
 17.05 *Serenade från King Christian II Suite* av Jean Sibelius

LITTERATUR

- 17.10 Ett tal till 2016 års Nobelpristagare i litteratur Bob Dylan av professor Horace Engdahl
 17.15 *A Hard Rain's A-Gonna Fall* av Bob Dylan
 Arrangemang av Hans Ek, Solist Patti Smith

EKONOMI

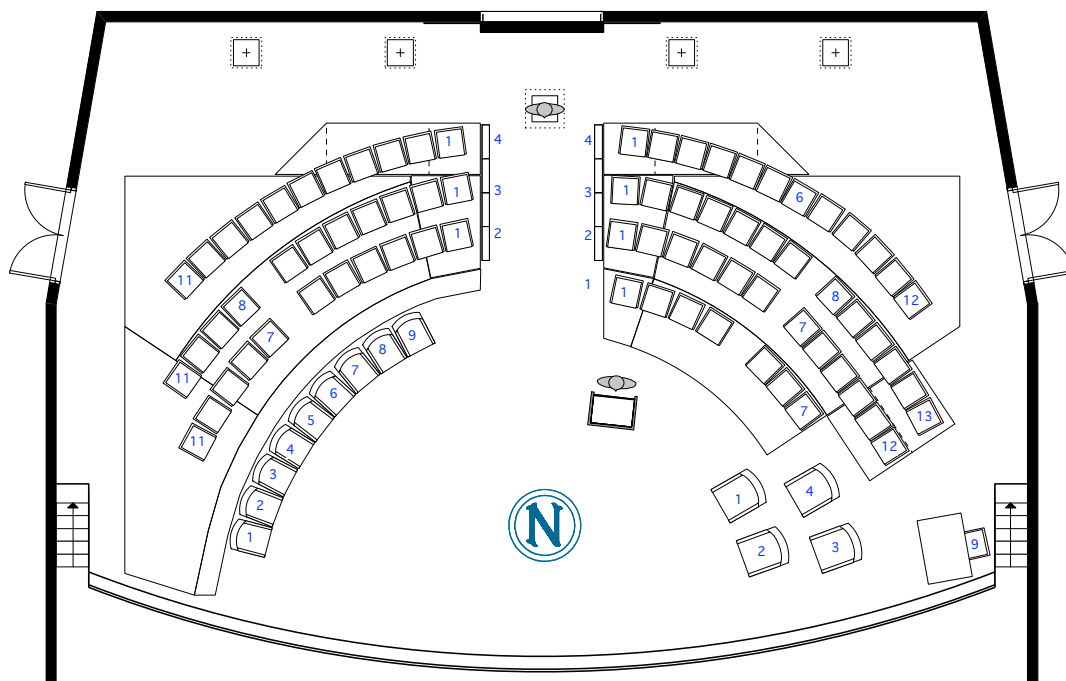
- 17.22 Presentation av Sveriges Riksbanks pris i ekonomisk vetenskap till Alfred Nobels minne 2016 till professor Oliver Hart och professor Bengt Holmström efter ett tal av professor Per Strömberg
 17.28 *Nationalsången*
 17.30 *Drottningen av Sabas festmarsch* ur *Den förlorade sonen* av Hugo Alfvén
 spelas medan gästerna lämnar salen
 ca 17.33 Ceremonin avslutas

MUSIKEN FRAMFÖRS AV:

Kungliga Filharmoniska Orkestern i Stockholm

Dirigent: Marie Rosenmir

PODIEPLACERING VID NOBELPRISUTDELNINGEN 2016

			Sida	Rad	Plats
	H.M. Drottningen		Höger		1
	H.M. Konungen		Höger		2
	H.K.H. Prins Daniel		Höger		3
	H.K.H. Kronprinsessan Victoria		Höger		4
Professor	Grandin		Karl	Höger	9
Professor	Heldin		Carl-Henrik	Höger	1 1
Professor	Hansson	K.	Göran	Höger	1 2
Nobelstiftelsens VD, Dr	Heikensten		Lars	Höger	1 3
Professor	Danius		Sara	Höger	1 4
Civilekonom	Nicolin	R.	Tomas	Höger	1 5
Professor	Perlmann		Thomas	Höger	1 6
Professor	von Heijne		Gunnar	Höger	1 7
Professor	Bergström		Lars	Höger	2 1
Professor	Larsson		Mats	Höger	2 2
Professor	Mårtensson		Nils	Höger	2 3
Professor	Inganäs		Olle	Höger	2 4
Professor	Strömberg		Per	Höger	2 5
Professor	Hansson		Thors Hans	Höger	2 6
Professor	Ramström		Olof	Höger	2 7
Professor	Larsson		Nils-Göran	Höger	2 8
Professor	Engdahl		Horace	Höger	2 9
Regissör	Erichsen		Bente	Höger	2 10
Professor	Björner		Anders	Höger	2 11
Dr	Björck		Jonas	Höger	2 12
Professor	Ingelman		Gunnar	Höger	3 1
Professor	Botner		Olga	Höger	3 2
Professor	Haviland	B.	David	Höger	3 3
Professor	Bäckvall		Jan-Erling	Höger	3 4
Professor	Brzezinski		Peter	Höger	3 5
Professor	Snogerup Linse		Sara	Höger	3 6
Professor	Masucci		Maria	Höger	3 7
Professor	Sjöström		Tomas	Höger	3 8

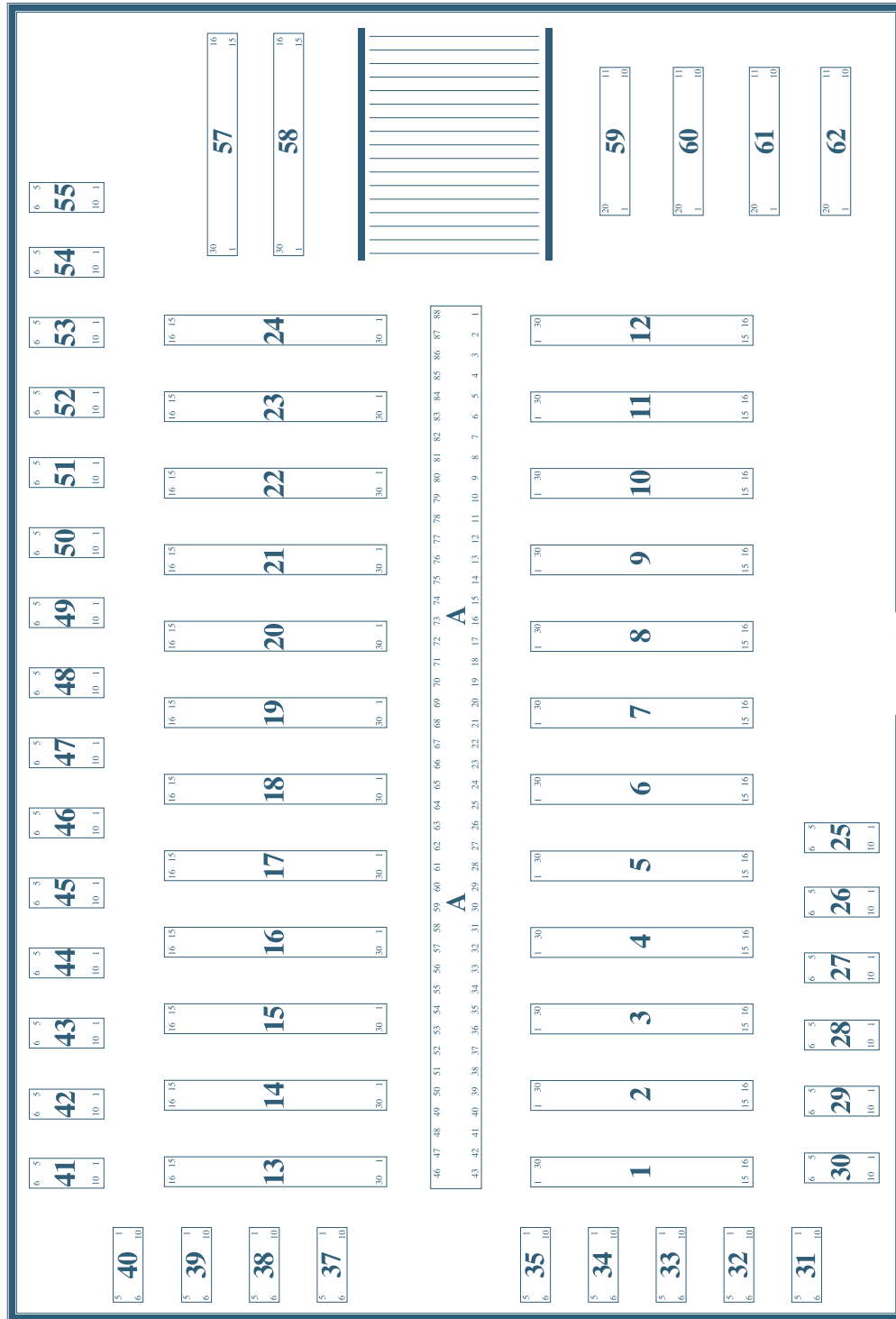
			Sida	Rad	Plats
Professor	Gustafsson		Claes	Höger	3 9
Professor	Åqvist		Johan	Höger	3 10
Professor	Linke		Heiner	Höger	3 11
Professor	Moberg		Christina	Höger	3 12
Professor	Lidin		Sven	Höger	3 13
Professor	Wedell		Anna	Höger	4 1
Professor	Kiehn		Ole	Höger	4 2
Professor	Ernfors		Patrik	Höger	4 3
Professor	Höög		Christer	Höger	4 4
Professor	Zierath	R	Juleen	Höger	4 5
Professor	Angelin		Bo	Höger	4 6
Professor	Forsberg		Hans	Höger	4 7
Professor	Haeggström	Z.	Jesper	Höger	4 8
Professor	Holmdahl M:son	M:son	Rikard	Höger	4 9
Professor	Ibáñez		Carlos	Höger	4 10
Professor	Toftgård		Rune	Höger	4 11
Professor	Andersson		Jan	Höger	4 12
Professor	Thouless	J.	David	Vänster	1
Professor	Haldane	M.	F. Duncan	Vänster	2
Professor	Kosterlitz		J. Michael	Vänster	3
Professor emeritus	Sauvage		Jean-Pierre	Vänster	4
Professor	Stoddart		J. Fraser	Vänster	5
Professor	Feringa	L.	Bernard	Vänster	6
Honorary Professor	Ohsumi		Yoshinori	Vänster	7
Professor	Hart		Oliver	Vänster	8
Professor	Holmström		Bengt	Vänster	9
Dr	Chu		Steven	Vänster	2 1
Professor	Wilczek		Frank	Vänster	2 2
Professor	Lehn		Jean-Marie	Vänster	2 3
President Emeritus	Wiesel	N.	Torsten	Vänster	2 4
Professor	Samuelsson		Bengt	Vänster	2 5
	Roberts	J.	Richard	Vänster	2 6
Dr	Nüsslein-Volhard		Christiane	Vänster	2 7
Professor	Ignarro	J	Louis	Vänster	2 8
Dr	Blackburn	H.	Elizabeth	Vänster	2 9
Mr	Yunus		Muhammad	Vänster	2 10
Professor	Deaton		Angus	Vänster	2 11
Professor	Allén		Sture	Vänster	3 1
Professor	Espmark		Kjell	Vänster	3 2
Författare	Frostenson		Katarina	Vänster	3 3
Författare	Wästberg		Per	Vänster	3 4
Professor	Ralph		Bo	Vänster	3 5
Professor	Englund	M.	Peter	Vänster	3 6
Författare	Svenbro		Jesper	Vänster	3 7
Författaren	Lugn		Kristina	Vänster	3 8
Professor	Olsson		Anders	Vänster	3 9
Professor	Riad		Tomas	Vänster	3 10
Författare	Östergren		Klas	Vänster	3 11
Professor	Smith		Edvard	Vänster	4 1
Professor	Kärre		Klas	Vänster	4 2
Professor	Wiman		Klas	Vänster	4 3
Professor	Persson		Torsten	Vänster	4 4
Professor	Johannesson		Magnus	Vänster	4 5
Professor	Fredriksson		Peter	Vänster	4 6
Professor	Gårdenfors		Peter	Vänster	4 7
Professor	Hassler		John	Vänster	4 8
Professor	Svensson		Jakob	Vänster	4 9
Professor	Mörk		Eva	Vänster	4 10
Professor	Ellingsen		Tore	Vänster	4 11

PRELIMINÄRT TIDSSCHEMA FÖR
NOBELBANKETTEN 2016

- 18.30 Levande repet bryts – Gästerna ombeds uppsöka sina platser
- 19.03 **FANFAR** – huvudbordets gäster intåg till orgel och trumpetare
- 19.11 Gästerna på plats – servering av champagne på huvudbordet
- 19.14 **FANFAR** – Konungens skål
- 19.16 **FANFAR** – Skål till Alfred Nobels minne
- 19.18 Fotografering huvudbordet, 2 x 2 min
- 19.23 **DIVERTISSEMENT I** 8:02 min
- 19.31 Servering av förrätten
- 19.53 Fotografering huvudbord, 2 x 2 min
- 20.18 **DIVERTISSEMENT II** 4:22 min
- 20.28 Varmrätten serveras – parad via trappan
- 20.59 Avdukning – varmrättstallrik
- 21.09 Dessertvin serveras
- 21.22 **DIVERTISSEMENT III** 6:27 min
- ca 21.29 **DIVERTISSEMENT IV** 4:20 min
- 21.29 Dessertparad via trappan
- 22.02 Kaffe och avec serveras
- 22.08 Fanborgen ut på balustrad och trappa
- 22.18 Pristagarnas tal
- ca 22.43 Taffeln bryts

BORDSPLAN NOBELBANKETTEN 2016

KONTAKTINFORMATION FÖR MEDIER

NOBELSTIFTELSEN

Annika Pontikis
Tel 08-663 14 70
annika.pontikis@nobel.se

Jonna Petterson
Tel 08-663 27 65
jonna.petterson@nobel.se

KOCKARNA PÅ BANKETTEN

Josephine Edberg
Tel 08-727 72 97
josephine.edberg@massrestauranger.se

DIPLOMKONSTNÄRERNA

media@nobel.se
Tel 08-663 27 65

FLORISTER

Helén Magnusson
Tel 0703-10 34 41
helen.magnusson@hasselbyblommor.se

Per Benjamin
info@perbenjamin.com

DIVERTISSEMAN

Linus Fellbom
Tel: 070-8185788
linusfellbom@me.com

TILLVERKNING AV NOBELMEDALJERNA

Svenska Medalj AB, Erik Åberg
Tel 08-645 38 00 / 070-545 33 03
erik@svenskamedalj.se

NOBELMUSEETS PRESS CENTER

Helena Wallemo
Tel 070-494 40 09
helena.wallemo@nobelmuseum.se

NOBEL MEDIA AB

Rebecka Oxelström
Nobel Media och Nobel Center
Tel 0734-12 66 75
rebecka.oxelstrom@nobelcenter.se

Allegra Grevelius
Broadcast and Archive Sales
Tel 08-663 61 36
allegra.grevelius@nobelmedia.se

Caroline Burén
Nobel Prize Concert
Tel 0733-40 74 96
caroline.buren@nobelmedia.se

Anna-Carin Windahl
Nobel Week Dialogue
Tel 073-532 10 96
anna-carin.windahl@nobelmedia.se

KUNGL. VETENSKAPSAKADEMIEN

Jessica Balksjö Nannini
Pressansvarig/Press Officer
Tel 08-673 95 44
jessica.balksjo@kva.se

NOBELFÖRSAMLINGEN VID KAROLINSKA INSTITUTET

Ann-Mari Dumanski och
Tatiana Goriatcheva
Tel 08-524 878 05
ann-mari.dumanski@nobel.se
tatiana.goriatcheva@nobel.se

SVENSKA AKADEMIEN

Ulrika Kjellin
Tel 08-555 125 03
ulrika.kjellin@svenskaakademien.se

PRESSRUMMET PÅ UD

Fredsgatan 6
Tel 08-405 10 00
ud.kom.ipc@gov.se

HOVET

Tel 08-402 60 00
press@royalcourt.se

NOBELSTIFTELSEN

The Nobel Foundation

Box 5232, 102 45 Stockholm
Tel: 08-663 09 20, Fax: 08-660 38 47
E-post: media@nobel.se, Webb: Nobelprize.org